

De weg van vrede 5 – Vrede van de Geest

Lezing: Johannes 4:1-13

Kerntekst: Johannes 7:37-39

- Lezing: Johannes 4:1-14

¹Toen Jezus hoorde dat aan de farizeeën verteld werd dat Hij meer leerlingen maakte en er ook meer doopte dan Johannes ²– Jezus doopte overigens niet zelf, zijn leerlingen deden dat – , ³verliet Hij Judea en ging weer naar Galilea. ⁴Daarvoor moest Hij door Samaria heen. ⁵Zo kwam Hij bij de Samaritaanse stad Sichar, dicht bij het stuk grond dat Jakob aan zijn zoon Jozef gegeven had, ⁶waar de Jakobsbron is. Jezus was vermoeid van de reis en ging bij de bron zitten; het was rond het middaguur. ⁷Toen kwam er een Samaritaanse vrouw water putten. Jezus zei tegen haar: ‘Geef Mij wat te drinken.’ ⁸Zijn leerlingen waren namelijk naar de stad gegaan om eten te kopen. ⁹De vrouw antwoordde: ‘Hoe kunt U, als Jood, mij om drinken vragen? Ik ben immers een Samaritaanse!’ (Joden gaan namelijk niet met Samaritanen om.) ¹⁰Jezus zei tegen haar: ‘Als u wist wat God wil geven, en wie het is die u om water vraagt, zou u Hem erom vragen en dan zou Hij u levend water geven.’ ¹¹‘Maar heer,’ zei de vrouw, ‘U hebt geen emmer, en de put is diep – waar wilt U dan levend water vandaan halen?’ ¹²U kunt toch niet meer dan Jakob, onze voorvader? Hij heeft ons die put gegeven en er zelf nog uit gedronken, en ook zijn zonen en zijn vee.’ ¹³Jezus antwoordde: ‘Iedereen die dit water drinkt zal weer dorst krijgen, ¹⁴maar wie het water drinkt dat Ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat Ik geef, zal in hem een bron worden waaruit water opwelt dat eeuwig leven geeft.

- Kerntekst: Johannes 7:37-39

³⁷Op de laatste dag, het hoogtepunt van het feest, stond Jezus in de tempel, en Hij riep: ‘Laat wie dorst heeft bij Mij komen en drinken!’ ³⁸“Rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in Mij gelooft,” zo zegt de Schrift.’ ³⁹Hiermee doelde Hij op de Geest die zij die in Hem geloofden zouden ontvangen; de Geest was er namelijk nog niet, want Jezus was nog niet tot Gods majesteit verheven.

Preek

Lieve mensen,

Wat zou je toch graag willen dat er in de wereld een geest van vrede heerst. Dat iedereen uit is op het algemene belang en niet op eigen macht, eigen bezit, eigen prestaties en eigen gewin. Maar helaas, zelfs wij als christenen komen vaak niet verder dan ons eigen ego. We willen vaak wel, maar zijn vaak niet bij machte onszelf als instrument van vrede in te zetten. De geest is gewillig, het vlees is zwak.

Is het dan hopeloos? Nou, nee! Er is hoop. Er schijnt licht. Er geschiedt recht. Er ontstaat verbinding. En ruimte voor feest. Er *heerst* nog geen geest van vrede. Maar die *is* er wel! En die breekt op allerlei plekken door. God heeft die Geest van vrede uitgestort met Pinksteren. Om jouw hart in te nemen, zodat jij steeds meer een persoon van vrede wordt. En ook om deze wereld te veranderen. Zodat deze aarde een plek wordt van vrede. Van recht, verzoening en feest.

We denken vandaag na over

Slide: De Geest van vrede

Er zijn heel veel beelden te geven van de Geest. De Bijbel reikt van alles aan:

- Wind en adem (Hebr. *Ruach*, Gr. *Pneuma*): vitaliteit, creativiteit, liefde
- Vuur – licht en warmte
- Zalf – wordt onderdeel van jezelf
- Water

Voor allemaal geldt: het is ook spannend (uitleggen)

Slide:

Dit is een foto van een waterval in IJsland. Nou, waterval. Het zijn er heel veel. Over een afstand van honderden meters stort het water zich, waterval na waterval, in de langsstromende rivier. De rivier stroomt hier van rechts naar links op de foto. En vanuit de hoogte komt er fris water aangestroomd. Vol zuurstof en frisheid stort zich elke waterval in de rivier.

Die rivier, dat is de tijd. De gestage stroom van de wereld. Zoals het altijd gaat. De bedding is wel uitgestippeld. Zo kijken we vaak naar alles wat er gebeurt. Als onvermijdelijk. De stroom is sterk en oud, dus wat moet je? De mechanismen van de geschiedenis leren ons hoe de toekomst zal zijn. Maar dan ineens is er iets: een waterval, die het ritme verstoort. Die de stroming beïnvloedt en van zuurstof voorziet. Zo mag je de uitstorting van de Geest zien. Het levende water van Jezus dat Hij in de wereld giet.

Die rivier, dat kan ook de tijd van jouw leven zijn. Het kabbelt rustig voort. Het gaat allemaal oké. De Geest van God komt dat verstoren. Hij stort zich in je leven en woelt de boel om. Het begint te bruisen en te kolken. Je leven komt op z'n kop te staan. En dat hoeft niet heel plotseling. De Geest werkt vaak, misschien wel veel vaker, geleidelijk en langdurig. Zoals deze watervallen, die zich verspreid over een heel traject van honderden meters in het rivierwater storten. En verderop

nog meer, want het houdt niet op met watervallen in IJsland. De Geest heeft invloed in jouw leven. Wil jou gaandeweg van inspiratie voorzien.

Slide: Stroom en tegenstroom

Als de Geest wordt uitgestort, dan gebeurt er wat. Dingen komen ook op z'n kop te staan. Een waterval is een plek met twee gezichten. Aan de ene kant levensgevaarlijk. Het water kolkte en bruist en trekt je zomaar naar beneden. Je wordt heen en weer geslingerd en kan de controle verliezen. Tegelijk is het een plaats waar het leven vernieuwd wordt. Waar zuurstofrijk water vol mineralen de gestage stroom een *boost* geeft.

Die watervallen van de Geest. Dat is God die vanuit de toekomst naar je toe komt. Hij wil de vrede, die Hij voor deze wereld in petto heeft, alvast in deze wereld injecteren. Maar dat geeft onnoemelijk veel weerstand. Dat zag je ook al bij Jezus, de vredevorst. Die enorme strijd die Hij heeft te voeren tegen de machten. De satan vooral, die juist chaos en machtsmisbruik en overheersing wil. Hij wil juist de vrede verstoren. En dat zien we overal om ons heen en in onszelf ook gebeuren. Dat verzet tegen die vrede die God vanuit de toekomst hier wil geven. We willen niet dat de orde verstoord wordt. Door dat verse water, dat van boven komt. De Geest van vrede.

Slide: De Geest en de wereld

In de wereld is iets rots aan de hand, namelijk dat we als mensen altijd willen heersen. Dat we een ander de baas willen zijn. Dat is iets dat diep in de mens geslopen is. Leven ten koste van de schepping. Neerkijken op anderen. Te grote ego's en te veel machtsdenken. En dat is onomkeerbaar groot geworden. Het lijkt wel een systeem dat ook *zonder* de mensen in stand blijft. Of in ieder geval: buiten de mens om. Algoritmes, bedrijven, dictatoriale leiders en economische wetmatigheden lijken ons bestaan te beheersen. Dus uiteindelijk heerst de mens niet meer, maar *wordt beheerst*. Het kwaad zit in je, maar ook buiten jezelf.

En in die wereld komt de Geest een andere weg wijzen. In Jezus zie je het best hoe die weg gaat. Jezus is vol van Gods Geest en is een prototype van hoe wij zouden moeten leven. Hij is ons grote voorbeeld. Hij leeft volledig hoe het de Geest van God voor ogen staat. Maar dat roept dus verzet op.

In het groot. De Geest wil namelijk dat ieder mens anders om gaat met macht, namelijk dat je niet heerst maar dient. Dat je niet je eigen belang voorop stelt, maar het algemene belang. En dat van de ander. De Geest wil dat je anders omgaat met geld. Dat je niet je eigen toekomst zeker stelt, maar uitdeelt en onbevange weggeeft. Dat je niet je eigen gerief voorop stelt, maar gaat voor rechtvaardigheid en gulheid. En zo is dat met alles.

Het zijn waarden die botsen met de eigenbelangen in deze wereld. En dus verzet oproepen. Niet alleen in de wereld om ons heen, maar ook in mijn eigen leven als christen.

Slide: De Geest en mijn leven

De Geest is in mijn leven. En toch vind ik dat niet altijd prettig. Ik zou wel willen dat ik een mens van vrede ben. Maar zo vaak is dat niet het geval. Misschien soms. Een beetje. Bij vlagen. Stefan Paas stelt in zijn boek allerlei vragen aan zichzelf. Vragen als:

- Ben ik voldoende kritisch op de beloften van politiek, religie en economie, op de positie van onze welvaartsstaat in de wereld?
- Kan ik vredeachtend reageren op kritiek, op aanvallen op mijn positie, op onrecht dat me wordt aangedaan?
- Kan ik mij losmaken van vooroordelen over medemensen met een andere huidskleur, andere politieke overtuigingen, mensen met andere (of geen) religie?
- Kan ik vergeven en om vergeving vragen?
- Durf ik er werkelijk te zijn in relaties, mij echt te geven, zonder angst voor afwijzing?
- Ben ik vrij om mij werkelijk te laten raken door alles wat leeft, ook als dat betekent dat ik geen vlees meer moet eten of moet stoppen met vliegen?
- Durf ik hulp te vragen van anderen en voelt dat niet teveel als gezichtsverlies?

En ga zo maar door. Tientallen vragen zijn er te stellen. Of je je inderdaad laat beïnvloeden door de Geest. Of die waterval van vrede vanuit Gods toekomst nu al mijn levensstroom zichtbaar verandert.

Vaak merk ik bij mezelf verzet tegen de vrede van de Geest. Ik word er verdrietig van. En gelukkig is dat verdriet ook resultaat van het werk van Gods Geest in mij. En toch val ik mezelf vaak tegen. Mijn oude ik is nog te vaak dominant.

Slide: De vrede van de Geest door jouw leven in de wereld

En toch wil ik niet somberen. En hoopvol eindigen. Want als jij beïnvloed wordt door de Geest. Al is het misschien maar een beetje. Dan kan de Geest via jou ook deze wereld veranderen. Tot een plek waar steeds meer vrede gedeeld en ervaren wordt.

De waterval van de Geest stort zich wel in je leven en in deze wereld, maar overweldigt je niet. Soms komt de Geest met kracht en plotseling in iemands leven, zeker. Maar veel vaker is het de gestage druppel. De beïnvloeding door gesprekken, muziek, gebed, Bijbellezing of een kerkdienst her en der. De Geest van God werd in de voorbereiding door iemand een *gentleman* genoemd. Je hebt zelf de keuze. Hoe en wanneer je Jezus wil integreren in je leven. En de Geest blijft wel inspireren. Elke keer in de gestage stroom is er wel een klein watervalletje. De Geest blijft creativiteit en geloof en zuurstof aan je leven geven. Hij laat niet zomaar los. Maar Hij geeft je wel de vrijheid. Of je zijn invloed wil toelaten. En ook hoe en wanneer. Die vrijheid heb je. Die heeft iedereen.

Maar als je dan besluit of merkt dat de Geest ruimte inneemt. Dat je steeds iets meer gericht bent op vrede. Ja, dan krijgt de Geest via jou ook invloed in je omgeving. Net als bij Jezus. Die was zó geïnspireerd door de Geest, dat Hij Hem kon blazen over zijn leerlingen. En kon uitstorten in deze wereld. En wat de Geest dan gaat doen is: constant wijzen op Jezus. Zoals Hij leefde. En stierf. En weer tot leven kwam. Zo verander je deze wereld. Ook vandaag. Wij mogen delen in de Geest van Jezus. Hem navolgen. En zo mogen wij vredebrengers zijn. Gaan voor recht, verzoening en feest.

En zo wordt de belofte van Jezus waar: *rivieren van levend water zullen stromen uit het hart van wie in Mij gelooft*. Je beïnvloedt de stroom van de maatschappij als je gelooft. Geloof dat maar. Jij bent van betekenis. Voor het koninkrijk van God. Door de Geest.

Amen